

Una vida fabulosa i discreta al celobert de la poesia.

El 27 d'agost passat a les 14:53 vaig rebre un correu electrònic de la meua amiga i poeta Marisol González demanant-me que fóra qui li presentara aquest acte que realitzem en aquests moments per voluntat de *l'Associació literària castellanenca Amics de la poesia*. No ho vaig dubtar en cap moment, ja que era una oportunitat meravellosa d'escoltar, una altra vegada més, una de les veus poètiques més prístines i acurades del panorama literari de la nostra terra, de l'any 1985 fins als nostre dies.

El problema em sorgí posteriorment: - Què en diré i per on començaré? La meua ment barruntava: “Marisol ha adaptat i escrit contes, ha publicat estudis sobre lexicografia, llibres de text, articles per a revistes universitàries; ella ha participat en congressos, conferències sobre la llengua valenciana, ha estat entrevistada en pàgines web, s'ha acostat als micròfons de la ràdio, l'hem vista per televisió... Però, la nostra passió comuna i secretament compartida era la poesia. Jo sabia que les paraules s'acoloririen com les cireres i, així va ser. Quatorze llibres de poemes, més un Llibre invisible. Quinze poemaris d'un àngel que em protegia: Marisol González Felip.

Ella va nàixer a València fa unes quantes llunes i somnis; i cresqué a la població de Nules on anà a fer costura (a l'escola) i on fou coneguda per unes lletres que ja no l'abandonaren mai més. A cau d'orella afaiçonava la soledat del seu nom; li aparegueren els amors sota la comissura tímida dels llavis i fou veure-la la Cal·ligrafia i enamorar-se d'una mirada neta i pura; des d'aleshores, les lletres decidiren habitar-la. I el seu cor acollí cadenes invisibles de núvols i paraules gravades amb el foc lent dels desitjos.

Encara no era la tardor del 1985, i, per als seus ulls *els tolls de pluja foren infinits*; l'any 1987 esbossà, *Les hores breus*, Premi Vila de Nules, on s'hi pot trobar la llavor petita, segura i forta del que seran posteriors llengües infinites de glaceres – poemes: Al sol i la lluna, Marisol estendrà amb agulles de carboni pur els batecs del seu cor, una radiografia viva del seus ossos que creixen: la seua Poètica.

Des que nasqué fins a la següent obra, 312 llunes vistes en un cicle màgic i de soledat possibilitaren *Crònica de llunes*, una reflexió constant sobre l'amor, l'absència i un tu que arrodoneix l'essència de la nostra poeta, que viu la fugacitat de sensacions i sentiments, com aquests, s'esvaeixen entre els dits de l'amor. Després vingueren *Paranys de soledat* l'any 1989 i Tercer premi de poesia Miguel Hernández i *L'edat deserta* Premi ciutat de Vila-real.

L'any 1990 al llibre titulat *La tendresa dels freixes* construeix un univers senzill i profund de recerca i presentació dels desitjos i de l'amor. Per què una poeta trau a la llum allò tan íntim? És solidaritat, una sensació de soledat que demana interlocutors per tal que la responguen..? Potser la destinació dels humans és acceptar la soledat acompanyada? D'aquest llibre sempre ha hagut un poema que m'ha emocionat especialment i que eleva a mística la significació de les paraules i la vida:

No sé res de tu
únicament la efusió de la teua veu
quan practiques l'anglés
i que compartim el mateix signe del zodiac.
Amb el temps potser t'intente els gestos.

En la senzillesa quotidiana s'hi troba la veritat i la nostra poeta conrea aquestes dues virtuts; ella comprimeix les emocions en paraules. Quin do més gran, el volar sedós de la Papallona! Passejar sota l'arbreda d'aquests freixes és tot un exercici d'oxigenació real, malgrat que existeix la possibilitat d'una pèrdua. I la nostra autora, - dona i poeta- s'hi aventurarà.

Tot seguit a la donació d'aquesta obra ens caurà sobre la pell *Sirimiri (Memòria de llavis)*, menció honorífica de la Forest d'Arana (una tertúlia literària que es feia a València) l'any 1991. Em comentava Marisol l'altre dia que li semblava que havia passat molt de temps en què no havia escrit o publicat res. Estava preocupada. Simplement recordar-li que al Cohèlet (Eclesiastés) se'ns diu al capítol 3 “ Tot té el seu moment, davall del cel hi ha un temps per a cada cosa. Hi ha un temps d'infantar i un temps per a morir, un temps per a plantar i una altre per a collir...”

- No t'amoïnes amiga... hi ha un temps per a dir i un altre per al silenci.

Però Marisol ens ha dit, en tan poques primaveres, tantes i tantes coses! Ha despul·lat la naturalesa dels humans, ha manifestat tant l'àmbit dels sentiments!

Amb la seua sintaxi de papallones ha dignificat la persona humana.

El mateix 1991 li atorgaren per tercera vegada el Premi Ciutat de Vila-real amb una aquarel·la sobre la primavera dels abrils, titulada *Aprenc la separació*. Una nota personal escrita a llapis en la mateixa edició del llibre diu: “ És estrany, però real, com en tan poques pàgines podem trobar-hi una concentració tan rica de vivències -travessades totes elles- per les justes paraules”. I us dic que aquesta estranyesa, és foragitada per la humil genialitat de la xiqueta de blau: la nostra poeta. Continue amb la nota: Aqueix univers gravat és dirigit per la màgia de les tres “c”: -Cap-Cor-Cos -: la persona humana. L'enyorança és el privilegi de la poeta, és el

motiu i excusa de la sinceritat. Aquest llibre serà una radiografia vital de la melangia. No ens es gens difícil estimar la seua obra, perquè els versos són diàfans: Marisol basteix la seua llar entre parets de cristall.

No hauran passat els dotze mesos quan a la tardor de 1992 guanyarà per quarta vegada el premi ciutat de Vila-real amb *Afegiràs abril*. Degut a l'acumulació d'errades tipogràfiques l'editorial Derzet i Dagó reeditarà novament els 30 poemes d'aquesta obra. Condemnats a l'estima, cal passar les nits tan fosques a la intempèrie dels sentiments i gaudir, també, aquella rosada d'almoines d'amor entre la ziga-zaga de la realitat i el desig.

L'any 1993 obtindrà el Premio Otoño de poesia Villa de Chiva amb el poemari *Chubascos dispersos*. La poeta té en 43 proses poètiques la habilitat de col·locar sobre la taula la història d'un fracàs amorós, pel to en què cau la tardor d'aquestes pàgines, una rere l'altra. I la pregunta és: per què aquesta exposició a la llum pública? Per què aquesta explicació d'un somni, quasi més d'un desig intensíssim que, ahora, apareix decapitat, ja, de bestreta. El

desassossec passat per la pulcra *estheticienne* amortirà el desempar, però aquesta calamarsa de soledat ferirà amb les arestes l'hipotètic arbre de la vida. La llengua, qualsevol llengua -vehicle que l'amor ens regala- no ha estat un problema per a la nostra escriptora. Amb les cames assolirà nous paisatges i melodies. Malgrat la tristesa profunda, n'és tan dolç creure l'amor! Digueu, qui no ha construït un amor imaginari contra tota esperança o ha caminat pels dies impossibles d'una felicitat fabulada?

El poema XX diu:

<<No me puedo acordar del color de la primavera sobre tu piel esta tarde en que, sin yo haberlo imaginado siquiera, me has hablado con tanta dulzura, y me has preguntado directamente a mi silencio: “ ¿Quién sientes que te quiere?, después de haberte relatado eso que yo llamo mi último sueño y que tal vez no soñé nunca.>>

L'any 1994 guanyarà per cinquena vegada el Premi Ciutat de Vila-real pel llibre *Mar d'heura*. En aquest llibre de plena maduresa poètica la sintaxi i el diccionari han restat subjugats als llavis de la nostra poeta. Alls llibres de Marisol no hem de cercar una combinatòria purament mecànica en la construcció del poema. La nostra poeta viu

en un àmbit de naturalesa viva; ella no experimenta, com sí ho fan d'altres, creients que, amb aquesta innovació voluntariosa, assagen defugir una mort poètica terrible i lenta. Marisol treballa al costat de les paraules, ella és, ahora, bugadera i reina. Als seus poemes no hi ha separació entre poesia i vida. Ella és un secret que es desvetla entre la llum dels dits més enllà de la voluntat conscient de voler sorprendre'ns. El vate l'habita i un regal de coloms

visita el seu cau de desitjos. Podem trobar en les seues pàgines una sensació de soledat que va in crescendo i es separa irremeiablement d'un amor intangible.

L'any 1996 guanyarà a Santanyí (Mallorca) el premi de poesia Bernat Vidal i Tomàs amb l'obra *Papallones de dilluns*. Dividit el poemari en quatre parts se'ns presenta sense embuts una somatització de la por al cor i al cos. La poeta no té pèls a la

llengua, enverinada pels baladres del desassossec i l'oceà dels dubtes. Perquè l'amor també s'abilla amb faldilles de pànic i mandíbules de vidre. Aleshores la tristesa passeja amplament des del primer poema:

“ Jo tinc un desig etern de fugida
i un arrap de mort en les entranyes
que deserten migdies i coloms,
un grapat de mots coent-se en el forn
de les hores fosques, i la fel nua ”.

Però si el lector s'endinsa en la vida vetlada al poemari, d'entre les boires amargues i solitàries pot creure, amb l'escriptora, que hi ha un bocí lleu d'esperança. Açò es veu magistralment al poema titulat “L'intermitent del teu somriure”: el feix de llum just per rescatarnos del naufragi.

Rellegint l'obra de la meua amiga em sorprenç a cada vers; pense que la pròpia poeta no és conscient de la deu oculta, de la possibilitat energètica de les seues aigües: aquest és el vertader regal que hi trobarem als paradisos creats per Marisol.

L'any 1997 escriurà el guió de la Serenata a la Mare de Déu del Lledó. També s'acostarà a la poesia religiosa sense fer estralls amb els vuit poemes de què constarà l'obra i la salutació inicial. Amb aquest escrit té la gràcia de fer-nos proper allò suprem i místic a les realitats humanes més actuals; i aprofitarà per criticar els poders humans que són injustos, mesquins i ens idiotitzen. La divinitat mariana esdevindrà mare acollidora, amorosa i íntima, però també esperó i descans per als seus fills. L'amor serà l'única eina capaç de traure'ns allò més amable i noble que tenim els humans. I la poeta ho farà palés amb els símbols més senzills de la nostra terra. Generosa, Marisol, recordarà indirectament els personatges que representaren la cultura castellonenca Perot de Granyana, Peris i Segarra, Revest, Paús i Adsuara.

Paral·lelament a la fosca serà el poemari següent, premi ex-aequo del II certamen de poesia Josep M^a. Ribelles, Vila de Puçol de l'any 1998. No serà un any per batre castells de focs d'artifici i gaudir xarangues. Són mals temps per a la lírica interior de la nostra papallona. Les ales de seda pateixen arraps i terratrèmols. La poeta sap que l'escriptura té una funció catàrtica, però això no és prou.

Aquesta soledat granítica fa el pes de les muntanyes i, en cor malferit i apedaçat, no existeixen remeis absoluts. Marisol estén les penes i no s'amaga. El jo que relata és ara una nimfa trista que assumeix l'existència; un jo, princesa dels meteors, que s'abraça lliure als vents i les pluges fosques. Acceptar la vivència d'una humanitat rútil i perduda és un exercici d'humilitat, sobretot quan ni la medicina al·lopàtica pot alleujar l'esperit. Però solament els versos tenen el poder d'infantar l'esperança, augmentar aqueixa llum menystinguda per a èpoques futures. Viure és, per la paraula, creure en els somnis. Al bosc d'alzines profundes i moltes canta la dríada. La poesia de Marisol és un cant a la tendresa de l'ésser humà per damunt de tot.

L'any 2000 publicarà *Pasqual*, I Premi de poesia Antoni Matutano, Vila d'Almassora. Aquest és un llibre amorós, però adreçat a l'avi que la poeta no mai conegué. Per les paraules la poeta rescaballà aquell nexa esborrat per la matèria caduca. Però el cor amorós pot retornar la vida, malgrat el to elegíac de la forma. Els vint-i-vuit poemes són un cant que manifesten –dit per la poeta– com “ d'inútilment criden a morts els salzes ocults”. Què voleu que us diga més. Ella ho diu tot, perfectament exposat en poemes que tenen aparença senzilla, però que han estat rubricats amb la sang pròpia d'una distància, forçada i vençuda aquesta, per un amor, com els segles, incombustible. Humilment crec és, de moment, el diamant més polit i aconseguit de la seua obra. Maduresa formal, bellesa física i moral es fonen. *Pasqual* sap què li ha dit la seua neta.

L'any 2002 l'editorial Brosquil li publicarà una antologia de poemes triats personalment per l'escriptora anys 1986-2000 sota el nom *Paraula del retorn*. En aquest recull, amable públic de lectors, poden fer el viatge realitzat per les pedres que boten, un cop llançades sobre la superfície de l'aigua.

El 2004 li publicaran el *Llibre invisible...* no puc dir res d'ell; fades i nimfes m'han exigit la promesa del silenci i aquest missatger és home fidel. No són temps per trencar el cor i ferir aquestes naturaleses subtils dels boscos. Però, si al caminar, pareu el cor mentre s'engronsen les falgueres, tastareu un bell cant coral, les aigües ocultes de la vida.

El darrer recull conegut titulat *Epigrafia del buit*, premi al IX certamen de poesia Marc Granell, Vila de Almussafes, any 2005, reprén el to intimista, la recança i la melangia en l'experiència de l'amor. Senyors i senyores, sempre s'ha parlat de la poesia amorosa d'Ausiàs March, però aquest estel melancòlicament amorós de l'obra de Marisol González, on haurà d'ésser col·locat? Si la nostra amiga vol llegir-nos el dotze

poema se n'adonaran de la maduresa i magnificència d'una estima que creix per disoldre la mateixa possessió.

Els puc dir que Marisol ha perdut el compte de tot el que té escrit o guanyat. L'altre dia em dugué una carpeta i m'ensenyà poemes oblidats en aquella caixa de fustes aromàtiques. Marisol és humil i encara està disposada a madurar, la qual cosa la fa bella. Espere que amb la seua tria de poemes tots vostés puguen acostar-se, ni que siga a la balconada del seu cor, perquè vegem l'espectacle d'una poesia que s'exerceix per retrobar-se i ser solidària amb les altres dones i homes.

La nostra *Papallona de dilluns* escriu per espantar la mediocritat en què poden instal·lar-se les nostres vides. Els seus poemes són un espill on tothom pot veure's poligonalment reflectit. Ella no es prodiga en massa tertúlies, ni freqüenta l'abús decadent del pronom personal jo, ni l'amiguisme. Si vostés s'han fixat no li calen -i açò ho dic entre cometes- "els Grans Premis", aquells que les grans editorials manegen, entreguen o regalen a qui consideren de la seua colla i, tot açò, a preu tancat; premis atorgats previ balanç de projecció de vendes, guanys i pèdues; premis cobejats com trofeus de caçera estúpida, premis on alguns gurus s'hi creuen imprescindibles. Perquè la força i la violència literària assassinen l'esperança, ella no mai ha emprat els colzes per fer-se un lloc en cap Olimp. No mai ha comercialitzat les seues lletres; ans al contrari, les ha regalades amb humilitat. Allà on l'han demanada s'ha presentat i ha perdut humors i amors si calia.

Al rierol de les aigües netes, ella sola, com una lluna lliure i el quadern on s'inscriuen les ombres d'unes lletres. Com el rent, ha afaïçonat una obra tan particular que viu, ja, independent de la creadora. Amics i amigues, us presentem la seua criatura que, entre fades diminutes, camina sota la pluja amb paraigües verd: la seua veu, la poesia.

És qüestió d'uns ulls que cerquen la llum; i temps. Perquè els puc assegurar que llegir-la és estimar-la.

Josep Lluís Abad i Bueno

La Vilavella 15 de setembre de 2008.

